

Minister Finansów i Gospodarki

Warszawa, 29 lipca 2026 roku

Sprawa: odpowiedź na interpelację nr 18497
Znak sprawy: PAD1.054.15.2026
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Odpowiedź na interpelację nr 18497 w sprawie podwyżek akcyzy.

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację Pana Posła Roberta Dowhana w sprawie podwyżek akcyzy, wyjaśniam, co następuje.

W odniesieniu do pytania pierwszego, dotyczącego wpływów do budżetu państwa z tytułu podatku akcyzowego od sprzedaży napojów alkoholowych oraz wyrobów tytoniowych w latach 2022-2026, przedstawiam poniższe dane. Jednocześnie chciałbym wyjaśnić, że w związku z zasadami sprawozdawczości budżetowej, obecnie, nie dysponujemy danymi za cały 2026 r. Wobec tego resort finansów przekazuje dostępne dane za pierwsze pięć miesięcy 2026 roku.

Wpływy budżetowe z tytułu podatku akcyzowego w mln zł.					
Wyroby akcyzowe	2022	2023	2024	2025	2026*
Wyroby spirytusowe (alkohol etylowy)	10 460,9	9 904,7	10 330,2	10 416,6	3 376,0
Piwo	3 663,8	3 679,5	3 661,7	3 736,7	1 355,9
Wino, pozostałe napoje fermentowane i wyroby pośrednie	507,2	509,1	586,0	475,5	217,4
Wyroby tytoniowe	25 573,8	27 549,0	30 198,8	31 096,1	13 169,3

* dane za 5 miesięcy 2026r.

Wyjaśnienia wymaga, że wyroby akcyzowe, ze względu na wysokie obciążenia podatkowe, charakteryzują się podwyższonym ryzykiem występowania oszustw podatkowych oraz prób unikania opodatkowania. Minimalizowaniu występowania tych zagrożeń służą np. przepisy dotyczące składu podatkowego, zabezpieczeń akcyzowych czy określające zasady przemieszczania wyrobów akcyzowych na obszarze kraju oraz w ramach wspólnego rynku UE. Poza tym stosowanie przepisów w zakresie podatku akcyzowego wspomagają narzędzia oraz systemy informatyczne, takie jak Centralny Rejestr Podmiotów Akcyzowych (CRPA), System Przemieszczania oraz Nadzoru Wyrobów Akcyzowych (EMCS), System Elektronicznego Nadzoru Transportu (SENT), unijny System Wymiany Danych Akcyzowych (SEED) oraz Unijny System Śledzenia Ruchu i Pochodzenia Wyrobów Tytoniowych (Track&Trace).

Obszar akcyzy stanowi wysokie ryzyko powstawania grup przestępczych i dlatego jest on stale monitorowany przez Krajową Administrację Skarbową (KAS). KAS dostosowuje działania kontrolne do aktualnie panującej sytuacji i pojawiających się nowych trendów w nielegalnym obrocie wyrobami akcyzowymi, wykorzystując przeprowadzane na bieżąco analizy w tym zakresie. Kontrole celno-skarbowe, które nie są kontrolami losowymi lub wynikającymi z przepisów prawa, są prowadzone z uwzględnieniem analizy ryzyka, o której mowa w art. 58 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej.¹ Obecnie ukierunkowane są one szczególnie na wyroby tytoniowe (w tym e-papierosy i podobne wyroby) oraz wyroby alkoholowe. Efektem tych działań jest wykrywanie grup przestępczych.

Polska znajduje się w grupie państw członkowskich Unii Europejskiej, których udział w szarej strefie tytoniowej jest znacznie poniżej średniej dla całej UE (tj. 5,3% w 2025 r. w stosunku do średniej 10,3% w UE).² Jednym z czynników determinujących skuteczne przeciwdziałanie występowaniu szarej strefy jest ciągłe doskonalenie i podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadr odpowiedzialnych za zwalczanie przestępczości, a także właściwe ukierunkowanie narzędzi i środków kontrolnych na obszary najbardziej narażone na występowanie nieprawidłowości. Istotne jest również zacieśnianie współpracy pomiędzy poszczególnymi służbami oraz współpraca międzynarodowa z uwagi na niejednokrotnie globalny charakter działania sprawców.

Przedmiotem bieżącej obserwacji KAS jest również rynek obrotu nielegalnymi wyrobami alkoholowymi. W 2025 r. ujawniono 55,99 tys. litrów nielegalnych wyrobów alkoholowych, a w 2026 roku 13,72 tys. litrów objętościowych nielegalnego alkoholu. KAS szacuje, że nielegalny rynek napojów spirytusowych w 2025 roku wynosił 3,2% wielkości dostaw rynkowych, tj. około 4,0 mln litrów 100% alkoholu etylowego i w stosunku do roku 2024 uległ on nieznacznemu zmniejszeniu (w 2024 roku kształtował się on na poziomie 3,8% wielkości dostaw rynkowych, tj. około 4,8 mln litrów 100% alkoholu etylowego). Na tę wielkość składają się alkohol etylowy skażony, bimber, napoje spirytusowe przemycone przez wschodnią granicę lub przeniesione w ramach dopuszczalnych norm a następnie oferowane do sprzedaży.

Odnosząc się do pytania trzeciego, w którym Pan Poseł pyta czy przed podjęciem decyzji o kolejnych podwyżkach akcyzy Ministerstwo Finansów przeprowadziło

¹ Dz. U. z 2026 r., poz. 415, 483, 846.

² Raport KPMG „Illicit Cigarette and Heated Tobacco Consumption, and oral nicotine share in Europe – 2025 results” s.176.

analizy dotyczące wpływu tych podwyżek na dochody budżetu państwa, poziom legalnej sprzedaży oraz rozwój szarej strefy, chciałbym podkreślić, że Ministerstwo Finansów nie stosuje modeli optymalizacyjnych ukierunkowanych jedynie na ograniczenie szarej strefy lub maksymalizację dochodów budżetowych.

W odniesieniu do niektórych wyrobów akcyzowych, prawo Unii Europejskiej zobowiązuje państwa członkowskie do stosowania minimalnych poziomów opodatkowania akcyzą, przy jednoczesnym pozostawieniu swobody w ustalaniu stawek wyższych zgodnie z krajową polityką fiskalną.³ W celu zachowania zgodności stawek podatku akcyzowego z minimalnymi poziomami opodatkowania określonymi w prawie unijnym, Polska, jako państwo nienależące do strefy euro, dokonuje corocznej weryfikacji tych stawek w oparciu o kurs euro do złotego z pierwszego dnia roboczego października, ogłaszany w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, i w razie potrzeby dostosowuje ich wysokość.

Polityka akcyzowa państwa jest nie tylko istotną częścią jego polityki fiskalnej, ale równolegle stanowi narzędzie regulujące poziom konsumpcji używek negatywnie wpływających na zdrowie społeczeństwa.⁴ Polityka ta przekłada się także na zdolność państwa do monitorowania następstw zdrowotnych sięgania po takie substancje, jak nikotyna czy alkohol. Bieżąca analiza w zakresie skutków zdrowotnych spożywania tych używek, umożliwia efektywniejszą kontrolę szkód ponoszonych przez społeczeństwo w związku ze spożywaniem wyrobów alkoholowych czy zażywaniem wyrobów zawierających nikotynę, a także pozwala na kontrolowanie wielkości nakładów na działalność profilaktyczną oraz terapie medyczne.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów i Gospodarki

Jarosław Neneman
Podsekretarz Stanu

w Ministerstwie Finansów

³ Dyrektywa Rady 92/84/EWG z dnia 19 października 1992 r. w sprawie zbliżenia stawek podatku akcyzowego dla alkoholu i napojów alkoholowych, tekst dyrektywy dostępny jest tutaj: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/1992/84/oj>; Dyrektywa Rady 2011/64/UE z dnia 21 czerwca 2011 r. w sprawie struktury oraz stawek akcyzy stosowanych do wyrobów tytoniowych, tekst dyrektywy dostępny jest tutaj: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32011L0064>; Dyrektywa Rady 2003/96/WE w sprawie restrukturyzacji wspólnotowych przepisów ramowych dotyczących opodatkowania produktów energetycznych i energii elektrycznej, tekst dyrektywy dostępny jest tutaj: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02003L0096-20230110>.

⁴ Na temat traktowania akcyzy jako jednego z instrumentów za pośrednictwem którego państwa mogą realnie wpływać na podnoszenie poziomu zdrowia swoich obywateli wypowiada się Światowa Organizacja Zdrowia (WHO), <https://www.who.int/>